

DATUM	24-6-2020
AAN	Provinciale Staten
VAN	Gedeputeerde Schaddelee
DOORKIESNUMMER	Klik hier als u tekst wilt invoeren.
ONDERWERP	Uitkomsten vervolgonderzoeken Chroom-6 waaronder een historisch blootstellingsonderzoek

Beste Leden van Provinciale Staten,

In de tweede helft van 2019 bent u geïnformeerd over de aanwezigheid van Chroom-6 in de conservering van de wagenbak en diverse onderdelen van de SIG tramstellen (middels de memo's van 5 september en 3 oktober). Middels deze memo wil ik u informeren over de uitkomsten van de vervolgonderzoeken en dat ik daarmee over wil gaan tot afsluiting van dit dossier.

Situatie omschrijving

In 2008 zijn de 24 jaar oude SIG-tramstellen overgenomen door de BRU (Bestuur Regio Utrecht). Het onderhoud van de tramstellen is middels een aanbesteding in 2011 gecontracteerd bij de firma Voith, het huidige Stadler. De BRU voert hierbij alleen de regie en de onderhoudspartij is verantwoordelijk voor het beheer en het onderhoud. De onderhoudsmedewerkers waren dan ook in dienst van Stadler en de tramstellen zijn in eigendom van de Provincie Utrecht. Inmiddels is het onderhoud van de tramstellen middels een aanbesteding gecontracteerd bij de firma Alstom en zijn de onderhoudsmedewerkers in dienst gekomen bij de nieuwe onderhoudspartij. Vanuit de verantwoordelijkheid als eigenaar van de tramstellen voelen wij ons betrokken bij de situatie van de onderhoudsmedewerkers en trekken wij in nauwe samenwerking op met de voormalig werkgever Stadler.

Chronologie

In mei 2019 is er door de onderhoudspartij, middels een snel-test SIG-tramstellen van de Provincie Utrecht gecontroleerd op de aanwezigheid van Chroom-6. Uit deze snel-test bleek dat er in de conservering van de tramstellen mogelijk Chroom-6 aanwezig is. Hierop zijn de werkzaamheden voor schade herstel direct stil gelegd. In juni 2019 heeft de Provincie gezamenlijk met Stadler, de firma SGS opdracht gegeven voor een materiaalonderzoek om vast te stellen of er daadwerkelijk Chroom-6 in aanwezig is. Hieruit bleek dat er Chroom-6 in de conservering aanwezig is. De uitkomsten van dit onderzoek, zijn op 6 september door het onderzoeksbureau SGS gepresenteerd, in bijzijn van Stadler en de Provincie Utrecht, aan de medewerkers van Stadler. Hierin zijn de eerste uitkomsten gedeeld, is uitleg gegeven over Chroom-6 en zijn vervolgacties besproken waaronder een aantal aanvullende onderzoeken in opdracht van Stadler en de Provincie Utrecht.

In september 2019 zijn er een aantal vervolgonderzoeken uitgevoerd namelijk:

- Er is aanvullend onderzoek gedaan aan de conservering van andere tramonderdelen die ook verdacht zijn voor de aanwezigheid van Chroom-6. Het onderzoek heeft aangetoond dat Chroom-6 in de conservering van andere onderdelen aanwezig is.
- Er is een indicatief onderzoek gedaan naar de aanwezigheid van Chroom-6 en andere zware metalen bij "normale activiteiten" in de werkplaats en bij genormaliseerde omstandigheden, waarbij er geen beroerende (slijpen, schuren, lassen, stralen etc.) werkzaamheden aan Chroom-6 houdende conservering werd verricht. Uit de PAS-metingen blijkt dat bij de uitvoering van normale onderhoudsactiviteiten er geen detectie van Chroom-6 of andere zware metalen in de lucht is waargenomen en dat bij de uitvoering van normale onderhoudsactiviteiten er geen blootstelling is in de ademzone voor medewerkers die onderhoudswerk doen. Hiermee is zeker gesteld dat bij de uitvoering van normale onderhoudsactiviteiten er geen gezondheidsrisico's voor medewerkers zijn die deze onderhoudsactiviteiten uitvoeren.

De medewerkers van Stadler zijn op 3-10-2019 door SGS in opdracht van Stadler en de Provincie geïnformeerd over de uitkomsten van de onderzoeken, waarbij de hoofdboodschap was dat bij de uitvoering van onderhoudswerkzaamheden er geen blootstelling is aan Chroom-6 en andere zware metalen. Bij de uitvoering

van normale onderhoudsactiviteiten zijn er geen gezondheidsrisico's voor medewerkers die onderhoudswerkzaamheden uitvoeren. Tijdens deze informatiesessie is overeengekomen om verder onderzoek te laten uitvoeren. Dit extra onderzoek betrof een stofonderzoek naar de aanwezigheid van Chroom-6 en andere zware metalen in het stof op reservedelen en een indicatief blootstellingsonderzoek bij de uitvoering van schadeherstel.

Uitkomsten vervolgonderzoeken

Stofonderzoek

Uit het stofonderzoek dat is uitgevoerd in oktober 2019 is middels veegmonsters op reservedelen van de SIG voertuigen gebleken dat er zowel Chroom-6 alsmede andere zware metalen in het stof aanwezig is. Mede door het ontbreken van een wettelijke toetswaarde voor Chroom-6 in oppervlakte concentraties (veegmonsters) hebben de Provincie en Stadler zich door een Chroom-6 gespecialiseerde arbeidshygiënist nader laten adviseren over de te nemen aanvullende maatregelen. De geadviseerde maatregelen betreffen het dragen van beschermende handschoenen, een ademmasker (FFP3) en een gesloten stofvrije veiligheidsbril en na afronding van de werkzaamheden het grondig wassen van de handen. Deze maatregelen zijn na dit advies direct ingevoerd. Ook is aanbevolen, indien mogelijk, de onderdelen te isoleren (voor slow-movers, dat zijn onderdelen die weinig gebruikt worden) en indien mogelijk te reinigen. De onderdelen (slow-movers) zijn in containers opgeslagen en daarmee geïsoleerd. Tevens is er bij een gespecialiseerd bedrijf een offerte opgevraagd voor het reinigen van alle onderdelen.

Op verzoek van een medewerker van de onderhoudspartij is er verder onderzoek uitgevoerd. Hierbij is middels twee PAS-metingen onderzocht of de medewerker bij zijn reguliere werkzaamheden werd blootgesteld aan Chroom-6. Bij de eerste meting is geen Chroom-6 aangetroffen. Bij de tweede meting is wel Chroom-6 aangetroffen echter was deze concentratie onder de grenswaarde (van 1 µg/m³). Door de aangescherpte maatregelen is het risico op blootstelling voldoende gemitigeerd.

Blootstellingsonderzoek

Een indicatief blootstellingsonderzoek werd door Stadler, de Provincie en het onderzoeksbureau SGS voorbereid. Bij dit blootstellingsonderzoek zou er in een containment (speciaal geprepareerde ruimte) een reconstructie van de schadeherstelwerkzaamheden worden uitgevoerd, zoals deze in het verleden plaatsvonden.

Gedurende deze voorbereiding en consultering van de in Chroom-6 gespecialiseerde arbeidshygiënist zijn er nieuwe inzichten opgedaan. Aangezien de situatie en omstandigheden uit het verleden niet meer goed konden worden nagebootst bestond er een grote kans dat de uitkomsten van het onderzoek in twijfel werden getrokken door alle partijen

Hierop is overeengekomen om een historisch blootstellingsonderzoek uit te voeren. Middels dit onderzoek kan er beter worden bepaald wat de specifieke blootstelling in het verleden is geweest en worden bepaald of er een verhoogd gezondheidsrisico is. Hierbij is door een arbeidshygiënist de schadewerkzaamheden die in het verleden hebben plaats gevonden middels interviews in kaart gebracht. Door gebruik te maken van beschikbare arbeidshygiënische metingen naar Chroom-6 blootstelling tijdens schadeherstelwerkzaamheden aan objecten met Chroom-6 houdende conservering is de blootstelling gesimuleerd en het risico bepaald (met gebruik van de Monto Carlo analyse). Ook eventuele blootstelling van de overige onderhoudsmedewerkers is middels deze methode onderzocht en vastgesteld. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de periode 2011-2015 en 2016-2019 om dat in november 2015 de spuitcabine is afgebroken en het aannemelijk is dat ook algemeen storingsmonteurs en CAF-monteurs indirect zijn blootgesteld aan Chroom-6 houdend stof (zogenaamde by-stander exposure).

Op 24 april zijn de onderzoeksresultaten ontvangen van het historisch blootstellingsonderzoek. Hieruit blijkt:

- Dat de ingeademde concentratie Chroom-6 gedurende de werkdag in de periode 2011-2015 heel laag is geweest. De gemiddelde Chroom-6 concentratie was voor de schademonteur ca. 1% en voor de algemene storingsmonteur < 0,01% van de huidige strenge grenswaarde voor Chroom-6 van 1 µg/m³. Ook de 95-percentiel waarde van de ingeademde concentratie Chroom-6 gedurende de werkdag was heel laag (< 0,06 µg/m³) en lag ruimschoots onder deze grenswaarde van 1 µg/m³.
- Ook in de periode 2016-2019 was de gemiddelde werkdagblootstelling aan Chroom-6 heel laag: schademonteurs: 0,3%, algemeen storingsmonteurs en CAF-monteurs: 0,06% van de huidige strenge grenswaarde voor Chroom-6 van 1 µg/m³. Ook de geschatte 95-percentiel waarde van de ingeademde concentratie Chroom-6 gedurende de werkdag was in de periode 2016-2019 heel laag: bij schademonteurs 0,007 µg/m³ en bij de algemeen storingsmonteurs en CAF-monteurs: 0,001 µg/m³ en derhalve ruimschoots onder deze grenswaarde voor Chroom-6 van 1 µg/m³.

Conclusie

De blootstelling aan Chroom-6 bij onderhoudswerkzaamheden in de tramwerkplaats was verwaarloosbaar tot zeer laag en lag ruimschoots onder de norm. De kans dat werknemers hierdoor blijvende gezondheidsschade hebben opgelopen is derhalve verwaarloosbaar tot zeer gering.

De medewerkers van de onderhoudspartij zijn vandaag door Stadler en de Provincie geïnformeerd over de uitkomsten van de onderzoeken, waarbij de hoofdboodschap was dat de uitvoering van de onderhoudswerkzaamheden aan de trams van de Provincie niet heeft geleid tot zorgwekkende blootstelling aan Chroom-6. De kans dat deze blootstelling aan Chroom-6 zal leiden tot blijvende gezondheidsschade is verwaarloosbaar tot zeer gering.

Ik ga over tot afsluiting van dit dossier.

Bijlage:

- Persbericht gezondheid medewerkers trams_chroom-6